

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/163/2019
Identifikačné číslo spisu: 1515202533
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1515202533.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. Ď., bývajúcej v Q. K., L. XXX/X, zastúpenej JUDr. Vladimírom Gembickým, advokátom so sídlom v Piešťanoch, E. Belluša 8, proti žalovanej AUTOCENTRUM AAA AUTO, a. s., so sídlom v Bratislave, Panónska cesta 39, IČO: 47 918 101, o 7.854,- € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 12 C 54/2015, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2019 sp. zn. 6 Co 7/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1/ Okresný súd Bratislava V uznesením z 24. októbra 2018 č. k. 12 C 54/2015 - 179 návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, vyhláseného 9. mája 2017 č. k. 12 C 54/2015-107, zamietol. Dospel k záveru, že na pojednávaní 9. mája 2017 boli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej a argument uvádzaný žalovanou nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod jej neúčasti na tomto pojednávaní.

2/ Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej uznesením z 22. februára 2019 sp. zn. 6 Co 7/2019 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie pre zmeškanie žalovanej z 9. mája 2017 č. k. 12 C 54/2015 - 107 zrušil. Poukázal na to, že pre dôvodnosť návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného je potrebné preukázanie jedinej skutočnosti, ktorou je ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý žalovaný zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol rozsudok pre zmeškanie vyhlásený. Teda žiadnu úlohu nehrajú „časové okolnosti“, na ktoré poukázal súd prvej inštancie. Je právne bezvýznamné, kedy právny zástupca žalovanej informoval súd prvej inštancie o ospravedlniteľnom dôvode svojej neúčasti na predmetnom pojednávaní. Právne významné je to, či takýto ospravedlniteľný dôvod skutočne existoval. V konaní bolo bez pochybností preukázané, že právny zástupca žalovanej sa nezúčastnil pojednávania 9. mája 2017 z dôvodu ochorenia, čo vyplýva z

potvrdenia ošetrojúceho lekára. Takýto dôvod neúčasti právneho zástupcu žalovanej na pojednávaní je nepochybne ospravedlniteľný. Je tiež právne bezvýznamné, či žalovanú prípadne na pojednávaní 9. mája 2017 mohol namiesto Mgr. B. zastupovať substitút. Uzavrel, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia zmätočne podmienil úspešnosť návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku skutočnosťami, ktoré z ustanovenia § 277 ods. 2 CSP nevyplývajú. Toto zákonné ustanovenie aplikoval formalisticky a teda neživotným spôsobom.

3/ Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 f/ CSP a § 421 CSP. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie pripustil a rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Opísala ústavnoprávny a teoretický základ práva na spravodlivý proces s tým, že imanentnou súčasťou tohto práva je riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a tiež je žiadúce, aby princíp voľného hodnotenia dôkazov nebol zamieňaný s arbitrárnosťou rozhodnutia súdu o konkrétnom procesnom nároku a následne citovala príslušné ustanovenia CSP. Poukázala na procesnoprávny základ dovolania, keď citovala príslušné ustanovenia CSP týkajúce sa dovolania a pri dôvodoch dovolania jednotlivé základné články CSP. Na záver s poukázaním na uvedené zákonné ustanovenia a dôvody uviedla, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom poskytol ochranu zjavnému zneužitiu práva, rozhodol na základe nedostatočne preukázaných tvrdení a bez existencie ospravedlniteľného dôvodu žalobcu, neposkytol spravodlivú a účinnú ochranu práva, nesplnil princíp právnej istoty, prihliadol na dôkazy získané v rozpore so zákonom, nerešpektoval stav zistený súdom prvej inštancie, a tým znemožnil žalujúcej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázala tiež na § 421 CSP.

4/ Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

5/ Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to za splnenia podmienky jej zastúpenia i spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ CSP) skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, veta pred bodkočiarkou) prípustnosť dovolania. Dospel pritom k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

6/ Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7/ Práve naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti niektorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8/ V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9/ Krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie tak, že tento rozsudok zrušil. To znamená, že nebolo rozhodnuté vo veci samej a ani nejde o konečné rozhodnutie. Dovolanie je preto podľa ustanovenia § 420 CSP neprípustné.

10/ Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11/ Dovolací súd posudzoval v prvom rade prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. f/ CSP.

12/ Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13/ Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14/ Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

15/ V súvislosti s námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

16/ Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

17/ Pokiaľ dovolateľka namietala, že došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

18/ Pokiaľ žalobkyňa poukázala aj na § 421 CSP tak treba uviesť, že podľa ods. 2 tohto ustanovenia dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Podľa písm. h/ tohto ustanovenia odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Dovolanie podala žalobkyňa proti uzneseniu krajského súdu, ktorým rozhodol o odvolaní žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Preto je dovolanie aj podľa § 421 CSP neprípustné.

19/ Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietol (§ 447 ods. 1 písm. c/ CSP).

20/ Najvyšší súd žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy tohto konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.